

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Besedna bitka za razorožitev.

V Ženevi zboruje svetovni parlament, da reši vprašanje razorožitve. Ali ga bo rešil? Eden vprašaj ne zadostuje, morali bi napraviti več vprašajev. Ako bi vse bilo odvisno od besed, bi to težavno in pereče vprašanje bilo na tem ženevskem zasedanju rešeno. Vsi odposlanci posameznih držav, ali bolje rečeno posameznih vlad, so se izjavili za razorožitev. Ženevski govori se kar topijo in cedijo miroljubnosti in pripravljenosti k razoroženju. Zastopnik Italije zunanji minister Grandi se je v svojem za razorožitev se v nemajočem govoru pri- toževal o prevlasti orožja, o kateri se po krivici govori, da je v službi pravice.

Tudi japonski delegat Mačudejra je zapiskal na mirovno piščal ter je svoj govor zaključil z besedami: »Japonska je pripravljena storiti vse, kar je v njeni moči in v mejah političnih možnosti, da se znižajo izdatki za oboroževanje in porabijo v boljše namene, pod pogo- jem, da ne bo ogrožena varnost države. Upamo, da se bodo prijateljski odnošaji in zaupanje med posameznimi narodi okrepili z vzajemnim naporom vseh držav, da dosežemo mir, po katerem vse človeštvo tako željno hrepeni.« Škoda, da ni bil sprejet predlog kitajskega od- poslanstva, naj bi se v sejni dvorani v Ženevi napravila pojačena radio-spre- jemna postaja. Tako bi bilo mogoče sli- šati v Ženevi gromenje japonskih topov izpred Šangaja, katero noben človek tudi z najmilejšimi in najbolj sladkimi besedami ne more pretolmačiti kot pe- sem skladnosti in miru. Da so se tudi zastopniki vseh drugih držav, počenši od Angleža Simona preko Nemca Brün- inga in Rusa Litvinova do odposlanca poslednje države, izjavili kot pristasi in zagovorniki mirovne in razorožitve- ne ideje, ni treba posebej poudariti; zadostuje namreč, da to zabeležimo.

Omeniti pa je posebno treba franco- ski razorožitveni načrt, ki ga je na raz- orožitveni konferenci predložil ter vne- to in spretno zagovarjal minister Tar- dieu. Ta načrt je zasnovan na podlagi načela, da je treba prej narodom zagot- oviti varnost in šele potem misliti na razorožitev. Ima to prednost, da se opi- ra na Zvezo narodov, katere moč naj se zepi s tem, da se da Zvezi na razpolo- go oborožena sila. Zveza narodov nika- kor ne more prisiliti kršilca miru, da odloži orožje, ker nima na razpolago oborožene sile. V smislu francoskega

predloga je treba temu velikemu nedo- statku odpomoči s tem, da članice dajo Zvezi narodov na razpolago oborožene čete. Prav v kitajsko-japonskem sporu se je Zveza narodov pokazala brez vsa- ke moči radi tega, ker ne razpolaga s silo, s katero bi lahko svoje sklepe tudi udejavila. Glede oboroženih sil na su- hem in na morju pravi predlog, da jih bodo smele imeti samo tiste države, ki se obvežejo, da bodo del teh stavile na razpolago Zvezi narodov, če bi jih ta ra- bila. Ta določba zadeva predvsem tež- ko topništvo in ladje, oborožene s tež- kim topništvom ter podmornice nad do- ločeno tonažo. Treba je ustanoviti med- narodno vojno policijo, ki naj bi bila na razpolago Zvezi narodov, da lahko napravi red v primeru mednarodnega spopada. Francija bi bila pripravljena dati na razpolago eno brigado vojaštva, eno pomorsko divizijo in mešano sku- pino letalstva. V primeru spora bi bila obveznost posameznih držav glede ob- orožene sile, ki naj jo stavijo na razpo- lago Zvezi narodov, različna, glede na to, kje je vojna izbruhnila. — V svojem govoru, s katerim je tolmačil in zagov- arjal francoski načrt, je Tardieu med drugim poudaril, da je za omejitev ob- oroževanja predvsem treba izpolniti 4 pogoje, ki so neobhodno potrebni in nujni pred vsako razorožitvijo. Ta vpra- šanja so varnost, izvrševanje splošnih obveznosti, ki jih imajo izpolnjevati po- samezne države, upoštevanje zemlje- pisnega položaja držav in posebne okol- nosti. Vsak pravi in izvršljivi razoro- žitveni načrt mora temeljiti na pravih Zvezah narodov, kakor v resnici temelji francoski načrt. Zveza narodov ne sme ostati slabotno društvo, kakor je bila dosedaj, marveč se mora ojačiti. Miru tako dolgo ne bo, dokler se ne okrepi Zveza narodov, edina sila na svetu, ki bi mogla uspešno preprečiti kršitev miru.

*

Mussolini pri papežu. Dne 11. febru- arja, na dan tretje obletnice lateranske pogodbe, je sprejel papež Pij XI. itali- janskega ministrskega predsednika Mussolinija v svoji zasebni knjižnici z izrednimi častmi in se je razgovarjal z njim eno uro. Ob pri- liki Mussolinijevega poseta v Vatikanu

je bila vsa vatikanska država v zasta- vah in vatikansko glasilo je izšlo v po- sebnih izdajah. Mussolini se je pripeljal v Vatikan z velikim spremstvom fašistov, vojaštva in avtomobilov. Na trgu sv. Petra je pričakovala Mussolinija pape- ževa garda. Po razgovoru s papežem se je podal Mussolini z vsem spremstvom k vatikanskemu državnemu tajniku kardinalu Pacelliju, pri katerem se je pomudil pol ure. Po ogledu vatikanske palače je šel ministrski predsednik v cerkev sv. Petra, kjer je pokleknil pred glavnim oltarjem ter nad grobom sv. Petra in je tamkaj molil. Istega dne po- poldne je sprejel Mussolini vatikanske- ga državnega tajnika kardinala Pacel- lija, ki mu je vrnil opoldanski obisk.

Hindenburg je pristal na to, da bo prevzel kandidaturu za predsednika nemške republike.

Japonci neprestano izkrcavajo pred Šanghajem nove čete, s katerimi napa- dajo trdnjavo Vusung, ki je pa odslej odbila vse napade in je stala Japonce težke žrtve. Japonske čete so v Šang- hajju korakale skozi mednarodni del mesta in so tamkaj celo pretepli ame- riškega podkonzula in še nekega dru- gega ameriškega državljana. Radi teh dogodkov je zavladalo veliko ogorče- nje med inozemci proti Japoncem. Ki- tajci dobivajo od vseh strani ojačenja in so pripravljeni, da se branijo do zad- njega moža. Te dni je pričakovati sr- ditih bojov med napadalci Japonci ter med branitelji Kitajci.

*

Sluke iz vojne na vzhodu.

Vojna med Japonci in Kitajci ni si- cer bila napovedana, kakor je doslej bi- la navada med civiliziranimi narodi, marveč so se začele srdite borbe med japonskimi in kitajskimi četami ter trajajo naprej. Japonci so zavzeli s svo- jo dobro oboroženo armado najvažnejše postojanke v Mandžuriji, naposled me- sto Harbin ob vzhodno-kitajski želez- nici. Pred najvažnejšim kitajskim trgovskim mestom Šangajem so japo- nske bojne ladje izkrcale mornariške vojake, ki so zasedli nekatere dele me- sta, druge pa obstreljujejo. Za trdnjavo Vusung se dnevno vršijo strahoviti bo- ji. Kitajski vojaki branijo z obupno hrabrostjo to trdnjavo in tudi druge važne točke svoje rodne zemlje. Ako bi Kitajci bili tehnično tako dobro oprem- ljeni s topovi, z bombami, ki jih mečejo